

միայն ողջ անարատ պահելով, իրբեւ ճորտածագ հարս մը իրենց սիրտն ու հոգին:

Այսպէս դեռ ուրիշ շատեր ալ թէպէտ արիւնարբու սուրբ շատիկեց, ուրիշ տեսակ պանարիւն և ամէնորեայ զոհարբումով բուրովին կ'ողջակեցուն. անգործ վանքերու և մոռցուած կուսաստոններու մէջ տպաստանած, ճգնութիւններով և հակումներով, զգայարաններու մշտնջենաւոր մեռելութեամբ շնորհքի այն փափկասուն ծիր անբիծ և անարատ կը պահեն:

Երկուքն ալ հիւանալի, երկուքն ալ դիւցազնական. այս որ արիւնով իրբեւ վարդերով պնդուած, այն որ անարիւն իրբեւ չուաներով սպիտակացած. արժանաւոր գործ հզօր քաներու և հակներու, տկար և դիւրաբեկ մարմնով կատարուած, որպէս աքանջիկ հեթանոսներուն, որպէս ամօթ իմաստաւորներուն, քաջալեր առաքինիներուն և

պարծանք քու խաչիդ, Քրիստոս Աստուած:

Արժան և իրաւ է մեծագոյն պատիւը տալ անոր՝ որ ամենագերագոյն, ամենահրաշալի, փրկութեան ամենամեծ գործը, որ աշխարհիս վրան միակ կարելին էր, Անմահին մահը, և մարդերու ապահով փրկութիւնը, իր վրան կը կրէ: Այս նշանին առջեւ ամէն յիշատակ և նշան կը մոռցուի. կը ցնդի աշխարհի ամէն երեւոյթ. ինչպէս հիմա, երբ արեգակը լեռներու թումբերուն ետեւ խոնարհելով, կը նուաղին օրական տեսիլները խիտ մթութեան քօղ մը շուրջ կը տարածուի, այնտեղ ամէն տեսիլ ծածկելով, որոնց մէջ միայն այս սեւատեսիլ խալը կը տեսնեմ գլխու վերեւ տարածած անխնայ բազուկները հակելու, պահելու խաղաղ բնուածիւրէն...

(Շարունակելի)

Հ. Վ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻԱՆ

ՀՈՒՆԳԱՐՈՒՅՑ ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ ԿՈՄՍ ՍՏԵՓԱՆ ՊԵԹԼԷՆ

ՍՈՒՐԲ ՎԱՐՁԱՐՈՒ ՄԷՋ

Ս. Ղազարու հմայքը բազմաթիւ կայսրեր, արքաներ և մեծամեծներ հիւրենդակած է իր արեւելեան խորհրդապաշտութեամբ քօղարկուած մենաստանին մէջ: Սակայն այն մտերմութիւնը որ զգաց Հունգարիոյ ագնիւ և հերոս ազգի վարչապետի հանդէպ, անտվոր էր: Ազգի քան որոնք մեր դարաւոր տարագրութեան ճամբուն վրան հանգրուաններ եղած են, եղբայրաբար բաժնելով իրենց սեղանը, հին և ազնուական ցեղի մը տարաբախտ զաւակներուն Մաճաղներին այդ ազգերու առաջիններէն են: Ոչ մէկ հայ անգերտակից է Հունգարիոյ և անոր անբաժան թրանսիլվանիոյ մասին և թէ ունինք հոն հազարաւոր եղբայրներ որ հոյակապ և թշուառ Անիի զաւակներն են: Ահա թէ ինչու մտերիմ էր ազնուաշուք հիւրին զաւուստը:

Ապրիլ 10ի կէսօրէն վերջն էր սպիտակ մաւկոյկ մը խառնուեցաւ լճակի մէջ անդրադարձ կարմիր պատերու ներկած ջրերուն: Բարձրա-

հասակ, նիհար, բայց ազնուական ու խոհական տիպարով վարչապետը ոտքը կղզիի ափին դըրաւ, և անոր հետեւեցան, հունգար. Նախարարութեան բարձրաստիճանի անձնաւորութիւններ: Հիւրերը զիմաւորեցին Գեր. Աբրահայր Հ. Յովհան Վ. Աւգերեան և շատ մը վանականներ: Վենետիկոյ մէջ, վարչապետը միակ և առաջին այցելութիւնը Հայոց կղզիին տուաւ, ինչ որ չմիայն տեղացիներու ուշադրութեան է:

Պաշտօնական ձեւակերպութիւններէն վերջ սկսան թանգարաններուն և հայկական հնութիւններու այցելութեան: Նախ եկեղեցւոյ մէջ տեսան իտալիոյ Մարգարիտա Թագուհւոյն նըւրիսը հրաշալի վարդապետը, ապա եկեղեցական սպաններու հայկական ներքին հին հրաշալիքները: Անցնելով թանգարան, վարչապետը հետաքրքրութեամբ զննեց Մոմիան և իր 8000 ամեայ փայտէ սնտուկը, Քանովայի Էկոնը, հնդկական պապիրոսը, կղեմէս ԺԳ.ի մարմարէ

հրաշալի կիսանդրին. ապա առաջնորդուեցան, ջեռագրատունը, հայ արուեստի թերեւ մենաշնորհ համարելիք մանրանկարչութեան նրբութիւնները դիտելու: Հուսկ բացատրուեցաւ դրամական հաւաքածոն: Թանգարանի և Լորտ Պայրընի սենեակի անցքին վրայ հիացան թիէբուլտի Արդարութիւն և Խաղաղութիւն իւղանկարին վրայ, ինչպէս նաեւ Ալփագոլսկիի հրաշալիւր Քասթը, որ բոլոր այցելուներու նման, զիրենք ալ դիմեց իր երեւակայական թռչփին և վարպետի վրձինին համար: Անցնելով Լորտ Պայրնի սենեակը այնտեղ առանձին պատիւ մը ընելով մեր բարձրագագիտ հիւրին, խնդրուեցաւ Թագաւորներու Ոսկեգլխի մէջ իր անունը ստորագրել:

Այդ սենեակին մէջ Հնդկական փղոսկրէ աթոռը և Եգիպտական ճոխ գրատունը ամենէն աւելի զարմացուց մեր հիւրերը: Երբ թանգարաններէն դուրս կ'ելլէին սրահին մէջ կախուած տեսան Հունգարիայէն բերուած 1500ի երկու ֆիւմինի կոպլէններ որոնք ամենուն մասնաւոր հետաքրքրութեան արժանացան:

Հիւրերը սրահներէն առաջնորդուեցան պատկերներու թանգարանները, խաւ և Հայ 300ի չափ զուռի գործոցներ տեսնելու: Գիտութեանց թանգարանին մէջ հիւրասիրուեցան հայկական վարդանոյշով, հուսկ իջնելով տպարան ցոյց տրուեցան մեր չքեղագոյն տպագրութիւնները: Գեղարգելի Աբբասյանը ի նշան Հայ ազգի եւ թախտագիտութեան ղէպ ի հիւրընկալ Հունգարացիներէն 36 լեզուով Ս. Ն. Շնորհալիի հազուագիւտ « Հաւատով Խոստովանիմ »-ը, և 1927ի Գեղունի մը որուն վրայ, զոհացնելով ազնիւ վարչապետին փափաքը՝ հայերէն գիրեւ, բով շարադրեց հետեւալը.

ԱՌ ՆՈՐԻՆ ՎՍԵՄՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՍՄ ՍՏԵՓԱՆ ՊԵՐԼԷՆ
ԻՆՆԵԱՆ ԽՈՐԻՆ ԵՐԱՅԱՍԿԻՏՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՆՈՒՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՀԱՅ ԱԶԳԻ
ԵՒ ՅԱՏԿԱՊԵՍ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ
ԳԱՂՔԱԿԱՆԱՑ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ,
ՄԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆ
Ի ՍՈՒՐԲ ՂԱՏԱՐ
ՈՒՐ ՄԻՇՏ ԿԵՆԴԱՆԻ ԿԸ ԲԱՐԱԽԷ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԻՐՏԸ
ՏԱՅ ՆՈՒՐԻՆ ԶՈՆԷ
10 ԱՊՐԻԼ 1930
+ Հ. ՅՈՎՀԱՆ Վ. ԱԻԳԵՐ
ԸՆԴԷ. ԱՐԱՅ

Մէկ ու կէս ժամ անցած էր վայրկեանի մը պէս, երբ բարձրաստիճան այցելուները Ծիւ պարտեզ ելլելով վայելեցին քանի մը վայրկեան Ս. Ղազարի սքանչելի տեսարանները:
Մտկոյլը թողուց մենաւոր քարափը յարգաւոր ողջերթի և սրտագին մնաք. բարոյի մէջ, սուրանով գէպ ի Լիտույ:

ԽՍՈ.

զննետիկ - Ս. Ղազար - Կոմս Ս. Գեթլէժ Միլիթարիանց մէջ.

